



**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Dubium IV. Ad juramentum, metu extortum, non repetendi restitutionem
beneficii, cui renuntiare quis coactus est, indigeat relaxatione?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

vit verè solvere, non poterit unquam compensationem objicere; quia propter dictionem, *verè*, videtur exclusa compensatio, quæ ficta solutio est, ut per Tiraq. de retractu lig. §. 3. gloss. 3. n. 6. Donel. comment. juris civilis, ad L. ne creditores, 10. num. 3. C. de pignorat. act.

Dubium IV.

Ad juramentum, metu extortum, non repetendi restitutionem beneficii, cui renuntiare quis coactus est, indigeat relaxatione?

2063. **C**asus est iste: Titius, Cajum gravi metu incusso compulit ad renuntiandum sibi beneficium cum juramento: cum autem Archiepiscopus Senonensis dubitaret, uter eorum beneficium habere debeat? ut habetur in c. si verò. 8. b. t. respondit Alexander III. quod non est tutum quemlibet contra juramentum suum venire, nisi tale sit, quod servatum vergat in interitum salutis aeternae: nec nos alicui dare materiam volumus veniendi contra juramentum proprium, ne auctores perjurii videamur; verum, aliquando in Romana Ecclesia à pluribus prædecessoribus nostris factum esse recolitur, quod Clerici, qui coacti Ministerium Ecclesiae abjurârunt, & ad coërcendam iniquitatem eorum, qui missi sunt, in eadem Ecclesia ministrare.

2064. Ex hoc textu sequitur. 1. ex communi Doctorum sensu, juramentum, rei licitæ metu extortum obligare, donec relaxetur; sic Covarr. de sponsal. p. 2. c. 1. §. 5. num. 2. Suarez tom. 2. de relig. tract. de juram. l. 2. c. 9. n. 3. & l. 3. c. 16. n. 18. Sanchez de matr. l. 1. D. 32. n. 1. & in præcepta Decalogi, tom. 1. l. 3. c. 11. n. 13. ubi nota, tamen si dicatur in textu, non esse tutum, contra juramentum venire, nisi tale sit, quod servatum vergat in interitum salutis aeternae, non bene inferri, ergo servandum erit, etiam si res promissa sit venialiter mala; nam hoc non vergit in interitum aeternae salutis; textus enim necessariò intelligendus venit de quovis peccato, etiam levi, contra conscientiam; cum ne quidem

ad venialiter peccandum dari possit obligatio; cum & hoc sit contra bonos mores naturales; unde quamvis in hoc textu fiat mentio salutis aeternae, non excludit tamen peccatum veniale; nam licet peccatum veniale per se, & immediatè non privet salute aeternâ, & ita non vergat directè in illius dispendium; nihilominus tamen, dum durat, impedit vitæ aeternae consecutionem, & aliquo modo reddit hominem indispositum, seu impeditum ad perfectum Dei amorem, & hoc modo potest dici: illud vergere in dispendium salutis aeternae, ut eleganter explicat Suarez l. 2. c. 15. n. 3. post alios Sayrus, l. 2. c. 13. n. 6. & ante eos D. Thom. p. 3. q. 87. a. 2. ad 3. & 12. q. 89. a. 1.

2065. Sequitur, 2. quamvis Clericus beneficium, ad cujus renuntiationem juratam alterum per gravem, & injustum metum coëgit, non possit sibi retinere (cum illud sic habeat cum ingressu non canonico; & titulo compensandi injuriam illatam alteri teneatur ipsum restituere) spoliatum tamen non posse beneficium repetere, vel etiam recipere, juramento prius non relaxato, vel per cessionem spoliatoris, qua indirectè tollitur etiam obligatio ex juramento contracta respectu Dei; vel facta per Ecclesiam, quæ in tali casu consuevit relaxare juramentum, ut hac ratione iniquitas eorum, qui Viros Ecclesiasticos ad renuntiandum compellunt, coërcetur; ita c. Si verò.

2066. Not. præterea. 1. quamvis verum sit, in utroque jure, errorem, metum, & dolum sæpius æquiparari; & juramentum ex errore præstitum non obliget, ut tradit Suarez tom. 2. de Relig. l. 2. c. 11. & alii; non tamen sequi, etiam non obligare juramentum metu præstitum. Nam illa æquiparatio metus cum errore, vel dolo, non fit in omnibus (error enim, & dolo antecedens, cum dant causam contractui bonæ fidei, tollunt consensum; non metus, ut ostendimus l. 4. tit. 1.) sed tantum quoad firmitatem contractus, vel dispositionis; non quoad obligationem.

Nor.

Dubium V.

*An juramentum, adjectum matrimonio,
metu contracto, indigeat relaxatione?*

Otto Andegavenſis per alium captus, tandiu in vinculis ferreis, & carcere detentus ab eodem fuit, donec coactus iuraverit, quod Annam mulierem duceret in Uxorem; ſed ubi vincula, & carcerem evaſit, aliam Uxorem accepit, ex qua filios procreavit: Sed Anna Otronem, coram ſedis Apoſtolicæ Legato, convenit, unde juſſus eſt iuratus promittere, quod ad ſecundam non accederet, lite pendente ſuper matrimonio cum Anna contracto. Verum, Anna interim diem ſupremum obiit; dubitatum igitur fuit, an Otto jam redire poſſit ad ſecundam, liberè ductam, non obſtante, quod vivente primâ contraxerit prius cum ſecunda, eamque cognoverit? reſpondit Alexander III. ſi conſtiterit, quod eodem Ottoni tanta vis illata fuerit, quod non ſponte in primam conſenſerit, nec poſt præſtitum juramentum ipſam carnaliter cognoverit, propter hoc non dimittendum, quin ad aliam, quam poſtea in Uxorem accepit, revertendi liberam habeat facultatem. Alioquin ſibi ne ad ſecundam revertatur ſub interminatione anathematis inhibendo, detur ei licentia ducendi aliam uxorem; ſic *c. ſignificavit, 2. de eo, qui cognovit.*

Ex hoc textu in varias opiniones diſceſſerunt Authores, quorum aliqui exiſtimant, non tantum matrimonium, ſed etiam iuramentum ſuper eo, gravi & injuſto metu extortum, eſſe validum; aliqui autem neutrum, de quibus V. Barboſ. in *dict. c. 2.* Sed, quidquid ſit de his, mihi dicendum videtur, in dato caſu & *matrimonium cum prima, & juramentum*, fuiſſe nullum, non tamen ex eadem cauſa. *Matrimonium*; propter gravem metum, cadentem in conſtantem Virum eo ſi-

Y yy

2067. Not. 2. non omne juramentum, metu extortum, eſſe contra bonos mores naturales quoad obſervantiam in eo, qui iuravit; cum quis etiam metu cogi poſſit ad iurandum, quod hoc, vel illud præſtare velit, eſto non contineat materiam etiam peccati venialis; quare juramentum metu extortum ex hoc c. non eſt invalidum, quoad obligationem, ſed ſolum quoad effectum, ut ſcilicet evadat irrevocabile, ac infirmari nequeat; ita Sanchez *l. 4. matr. D. 20. n. 5.* Suarez *cit. c. 11. & alii.* Si autem dicas, in *c. ad audientiam. 4.* de his, quæ vi dicitur: non obſtante juramento poſſe beneficium repeti ab eo, qui per metum iuratus abjuravit beneficium; & *c. 2. de eo, qui duxit.* ubi dicitur non ſolum matrimonium metu contractum non valere, ſed nec juramentum vi extortum:

2068. Reſp. quod aſſertur ex *c. Ad audientiam*, ad intentum nihil probare; nullatenus enim ex eo textu deducitur, juramentum extortum metu etiam gravifſimo, non valere; ſed tantum carere robore firmitatis. Concedo igitur Clericum illum gravifſimo tandem metu Regis coactum ad juramentum, quod Eccleſiam, quam canonicè obtinuit, & aliquamdiu pacificè poſſedit, *reſignabit*; concedo pariter, quod non obſtante juramento prædicto, potuerit eam licitè repetere; ſed unde ſequitur: ergo illud juramentum metu extortum non valebat: Si dicas: ſi valuiſſet, non potuiſſet licitè recipere; cujus contrarium habetur in textu: ſed Reſp. claram ſolutionem reddi ab Innocentio III. in dicto *c. ad audientiam*: ubi, poſtquam dixit, ſi conſtiterit de illa coactione, poſſe illum, & debere Eccleſiæ reſtutui, non obſtante juramento prædicto; quo non tenebatur ad non repetendum beneficium; ſed tantum ad reſignandum; ex hoc enim clare conſtat, eum, qui iuravit, renuntiare beneficio, factâ renuntiatione potuiſſe repetere beneficium; nam ad hoc juramentum illud non porrigebatur. Ad id, quod dicitur ex *c. 2. de eo, qui duxit*, conſtabit ex dubitatione ſeq.

Tom. II.